

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Căminul "Sfânta Elisabeta" Orăștie

Județul Hunedoara

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Căminul "Sfânta Elisabeta" Orăștie, este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 29³ și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 16 septembrie 2016, a fost efectuată o vizită inopinată la Căminul "Sfânta Elisabeta" Orăștie, județul Hunedoara.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna _____ și domnul _____, consilieri în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; doamna _____ medic; doamna _____, asistent social; doamna _____, reprezentant al Fundației "Un copil, O speranță UCOS Sibiu -ONG de utilitate publică.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Căminul (centrul de tip rezidențial pentru copii) Sfânta Elisabeta este un serviciu social, fără personalitate juridică, din cadrul Fundației Sf. Francisc, din localitatea Orăștie. Fundația a fost înființată în anul 1993, prin Sentința civilă nr. 65/PJ/1993 a Judecătoriei Deva, iar centrul pentru copii a fost înființat în anul 1999.

Fundația Sf. Francisc este acreditată ca furnizor de servicii sociale, în baza Certificatului de acreditare, eliberat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, iar Centrul rezidențial pentru copii (Căminul Sf. Elisabeta) este acreditat provizoriu, ca serviciu social, conform Licenței de funcționare provizorie.

Capacitatea centrului era de 40 locuri (băieți și fete), dar la momentul vizitei erau găzduiți un număr de 35 de copii (12 fete și 23 băieți), cu vârste cuprinse între 3-10 ani.

Centrul de tip rezidențial pentru copii "Sf. Elisabeta" funcționa în baza Ordinului 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial, astfel că beneficiarilor li se asigurau următoarele servicii:

1. găzduire – primește și cazează copiii, în funcție de vârstă, sex
2. suport emoțional și, după caz, consiliere psihologică
3. educație nonformală/informală – activități și jocuri de stimulare psihomotorie
4. recuperare și reabilitare – logopedie, stimulare cognitivă
5. integrare/reintegrare familială și comunitară – facilitarea menținerii legăturii copilului cu familia biologică sau cu alte persoane, față de care copilul a dezvoltat relații de atașament
6. asistență medicală și îngrijire – satisfacerea nevoilor de sănătate, igienă, nutriție, administrarea de tratament medicamentos, imunizări
7. socializare și petrecerea timpului liber.

Din partea Căminului Sfânta Elisabeta, a participat la discuții doamna Menihart Rita, care îndeplinea atribuții de manager de caz pentru o parte din copiii instituționalizați, ulterior alăturându-se acesteia și domnul Menihart Erno în calitate de șef al acestui serviciu rezidențial.

Clădirea în care funcționa centrul era amplasată într-un spațiu de câteva hectare, aflat în perimetrul orașului, îngrădit cu un gard de protecție. Erau amenajate zone de agrement și joacă pentru copii, parc de relaxare, exista și un mic iaz, unde copiii aveau acces doar sub supraveghere, grădină de zarzavat, livadă cu pomi fructiferi și o căsuță din lemn. În aceste locuri, sub coordonarea și supravegherea pedagogilor sociali, se desfășurau diferite activități, sub formă de joc, urmărindu-se în principal stimularea cognitivă și a limbajului, stimularea memoriei și a imaginației, antrenarea capacității de respectare a regulilor.

Căminul dispunea de spații bine organizate și amenajate, personalizate, care ofereau confortul fizic și psihic necesare unei bune dezvoltări a copiilor. S-a putut remarca amprenta fiecărui copil în spațiul în care trăia și locuia prin prezența unor obiecte personale, în toate aceste zone, mediul fiind unul cald și primitor.

Centrul de tip rezidențial pentru copii Sfânta Elisabeta funcționa într-un imobil configurat astfel:

Etaj – verandă stânga :

Modul I băieți – era compus din hol, dotat cu mese și scaune, destinat activităților educaționale și petrecerii timpului liber și activități educaționale;

- o cameră pentru 8 beneficiari, dotată cu 8 paturi etajate, 2 dulapuri, covor, perdea, jucării;
- o baie dotată cu mașină de spălat, chiuvetă, cabină de duș, WC, produse igienico-sanitare necesare (săpun, duș gel, șampon, hârtie igienică, prosop, pastă de dinți, periute pentru fiecare beneficiar);
- o cameră a pedagogului social.

Modulul II băieți – era compus din hol, dotat cu mese și scaune, destinat activităților educaționale și petrecerii timpului liber și activităților educaționale;

- o cameră pentru 8 beneficiari, dotată cu 8 paturi etajate, 2 dulapuri, covor, perdea, jucării;
- o baie dotată cu mașină de spălat, chiuvetă, cabină de duș, WC, produse igienico-sanitare necesare (săpun, duș gel, șampon, hârtie igienică, prosop, pastă de dinți, periute pentru fiecare beneficiar);
- o cameră a pedagogului social.

Era identic cu modulul I, găzduind însă 7 beneficiari.

Etaj – verandă dreaptă:

Modulul III băieți – era compus din hol, dotat cu mese și scaune pentru petrecerea timpului liber și desfășurarea de activități educaționale;

- 2 camere pentru 7 beneficiari dotate fiecare cu 4 paturi, dulapuri, bibliotecă, masă, covor, perdea, jucării;
- o baie, dotată cu mașină de spălat, chiuvetă, cabină de duș, WC, produse igienico-sanitare necesare (săpun, duș gel, șampon, hârtie igienică, prosop, pastă de dinți, periute pentru fiecare beneficiar);
- o cameră a pedagogului social.

Modulul IV fete – era compus din hol, dotat cu mese și scaune, destinat activităților educaționale și petrecerii timpului liber și activități educaționale;

- o cameră pentru 8 beneficiari, dotată cu 8 paturi etajate, 2 dulapuri, covor, perdea, jucării;
- o baie dotată cu mașină de spălat, chiuvetă, cabină de duș, WC, produse igienico-sanitare necesare (săpun, duș gel, șampon, hârtie igienică, prosop, pastă de dinți, periute pentru fiecare beneficiar);
- o cameră a pedagogului social.

Era identic cu modulul I, găzduind însă 7 beneficiari.

Parter:

Modulul V fete – era compus din 2 camere pentru beneficiari, dotate cu câte 4 paturi, dulapuri, covor, perdea;

- o cameră de studio, activități educaționale și petrecerea timpului liber;
- o baie dotată cu mașină de spălat, chiuvetă, cabină de duș, WC, produse igienico-sanitare necesare (săpun, duș gel, șampon, hârtie igienică, prosop, pastă de dinți, periute pentru fiecare beneficiar);
- o cameră a pedagogului social.

În acest modul erau găzduiți 7 beneficiari.

Centrul mai dispunea și de un izolator cu o capacitate de 14 locuri.

Holurile și intrările centrului erau monitorizate video, cu respectarea dreptului la intimitate și la viață personală a beneficiarilor.

Centrul dispunea de următoarele categorii de personal: 1 șef de centru, 5 pedagogi sociali, care locuiau în incinta centrului, 2 bucătărese, 1 asistent social, 1 preot- voluntar, 1 asistent medical- voluntar, 1 logoped- voluntar, 1 psiholog- voluntar.

Beneficiarii erau admiși în cadrul centrului, în baza unei Sentințe Civile a Tribunalului Hunedoara, a unei Hotărâri a Comisiei pentru Protecția Copilului Hunedoara sau **în baza unui contract de rezidență între fundație și părinții/reprezentanți legali ai acestora. Dintre beneficiarii găzduiți, 13 au fost admiși cu măsură de plasament, dispusă de instanță sau de comisie, iar 22 cu contract de rezidență, contrar prevederilor art. 65 din Legea nr. 272/ 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată, cu modificările și completările ulterioare.**

Exista o colaborare permanentă cu medicul de familie, la care erau înscriși copiii cazați în centru. La cabinetul medical, copiii beneficiau de supraveghere profilactică, efectuându-se regulat examenele de etapă, vaccinările prevăzute în Programul National de Vaccinare, consultațiile curente în funcție de patologia apărută. Pentru situațiile de urgență, era solicitat serviciul 112, iar consultațiile de specialitate erau asigurate, la nevoie, de medicii specialiști din Policlinica Orăștie, unde copiii se prezentau însoțiți de către pedagogi.

În timpul săptămânii, atunci când nu erau la grădiniță sau la școală, copiii erau supravegheați permanent de pedagogi, ale căror camere erau situate lângă dormitoarele lor. Pe lângă cazare, în centru se mai asigurau alimentația, într-o sală de mese, amenajată într-o ambianță plăcută, precum și supravegherea medicală și tratamentele medicale, la nevoie, acestea fiind strict supravegheate de către pedagogi și de către asistenta medicală.

Igiena copiilor era asigurată în băile amenajate corespunzător, lângă fiecare dormitor, sub supravegherea și cu ajutorul personalului. În cămin existau 5 aparate cu medicație și materiale sanitare, pentru situații medicale de prim ajutor, acestea fiind amplasate la îndemâna pedagogilor, închise și inaccesibile copiilor. Din punct de vedere al patologiei, nu erau instituționalizați, la momentul vizitei, copii cu afecțiuni cronice

grave, cu excepția unui singur caz cu nanism și miopie, acesta fiind complet evaluat și monitorizat în ambulatoriile de specialitate, respectiv pediatrie, endocrinologie și oftalmologie, urmând tratamentele corespunzătoare. În clădire nu era amenajat un cabinet medical, avându-se în vedere colaborarea cu medicul de familie din oraș, care era solicitat conform contractului de colaborare. Exista o cameră generoasă și complet amenajată care funcționa, la nevoie, ca izolator. Până la momentul vizitei nu au existat cazuri de deces, suicid, auto sau allo-agresiune ori de boli transmisibile.

În cadrul centrului **nu exista posibilitatea efectuării prevenției și tratamentelor stomatologice**. Având în vedere vârsta și statutul beneficiarilor, se impune asigurarea de servicii stomatologice preventive și curative.

Centrul dispunea de o bucătărie proprie, dotată cu o mașină profesională de gătit, două mese de inox, un aparat instant de furnizare a apei calde, două hote electrice pentru evacuarea aburului, veselă și tacâmuri din inox, grup sanitar pentru personal. Magazia de alimente se compunea din două module, unul amenajat cu rafturi, pentru alimente neperisabile și altul amenajat ca și cameră frigorifică, dotat cu trei mașini de congelat și cu trei frigidere, pentru alimente perisabile și probe alimentare. Meniul zilei era vizat de medical de familie.

Activitatea de asistență psihologică era asigurată de către un psiholog, cu specialitatea psihologie educațională, nivel de competență II, adică practicant autonom. Cabinetul psihologului se afla în incinta Școlii gimnaziale „Doctor AUREL VLAD” din Orăștie, unitate școlară frecventată de copiii din Centrul de plasament „Sfânta Elisabeta”. Activitatea de asistență psihologică era evidențiată în planurile individualizate de protecție (PIP) și în funcție de nevoile identificate, intervenția se detalia în programele de intervenție specifică (PIS), în conformitate cu Ordinul nr. 21/26.02.2004 al Ministerului Muncii Solidarității Sociale și Familiei. Tipurile de activități desfășurate de către psiholog erau cele de evaluare/reevaluare psihologică, consiliere și suport.

Instrumentele utilizate individual de către psiholog sau în echipa complexă, din care făcea parte și psihologul, erau următoarele:

- Fișa (de evaluare) psihologică;
- Raport de reevaluare;
- Planul individualizat de protecție;
- Program de intervenție specializat pentru educație și dezvoltarea deprinderilor de viață independentă și nevoi de îngrijire, securitate și bunăstare;
- Program de intervenție specializat pentru nevoi fizice și emoționale.

Prezentarea copiilor, la psihologul unității, se făcea atât din proprie inițiativă cât și la solicitarea acestuia. Relația profesională a psihologului cu beneficiarii avea la bază empatia, încrederea și acceptarea necondiționată din partea acestuia față de copii. De asemenea, în activitatea sa, psihologul acorda o atenție deosebită menținerii legăturii copiilor atât cu familia de proveniență cât și cu comunitatea locală, prin consilierea părinților și prin stimularea participării copiilor la activități în comunitate.

La admiterea în cadrul centrului, fiecărui beneficiar i se întocmea un program de acomodare și se numea o persoană de referință, conform Ordinului nr. 21/26.02.2004 al Ministerului Muncii Solidarității Sociale și Familiei, pentru aprobarea Standardelor Minime Obligatorii privind Serviciile pentru Protecția Copilului de tip Rezidențial.

Educația formală este asigurată de instituțiile de învățământ din cadrul comunității. Copiii școlari frecventează Școala Gimnazială „Dr. Aurel Vlad”, iar copiii preșcolari frecventează Grădinița Căsuța cu Povești. Pentru fiecare beneficiar se întocmea un program de intervenție specializată pentru educația formală, nonformală și informală, în colaborare cu cadrul didactic, aflat la dosarul social al copilului. Educația nonformală și informală era asigurată în centru, de pedagogii sociali.

Activitățile sociale erau asigurate de către o persoană cu studii superioare de psihopedagogie și curs de formare în domeniul asistenței sociale.

Dosarele sociale ale tuturor beneficiarilor și managementul de caz pentru copii ocrotiți cu măsură de plasament dispusă de o instanță de judecată sau de către Comisia pentru Protecția copilului Hunedoara erau în responsabilitatea persoanei menționate mai sus. Pentru fiecare copil există un dosar care cuprinde următoarele documente: acte de identitate; Sentința Civilă/Hotărâre C.P.C./ Contract de rezidență; plan individualizat de protecție; raport de evaluare detaliată; anchetă socială; program de acomodare, numire persoană de referință, program de intervenție specifică pe nevoi: sănătate, educație, reintegrare în familie, menținerea legăturilor cu părinții/ familia lărgită/ persoane apropiate copilului.

În cadrul centrului existau următoarele registre: Registrul privind situațiile de abuz și neglijare; Registrul de Sesizări și Reclamații și Registrul de opinii și Sugestii. La data vizitei, nu existau consemnări în registre iar pentru fiecare registru exista o persoană desemnată cu evidența acestora.

Toți copiii păstrau legătura cu familia din care proveneau, frecvența contactelor fiind diferită de la caz la caz. Personalul cunoștea istoricul și particularitățile comportamentale ale copiilor, relațiile cu aceștia având la bază sentimente de respect, încredere și siguranță.

În ultimul an, la nivelul centrului nu au fost înregistrate cazuri de deces, suicid sau agresiune.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Căminului "Sfânta Elisabeta"

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru

1. admiterea beneficiarilor în cadrul centrului numai cu instituirea măsurii de plasament, în baza unei Sentințe Civile a instanței de judecată sau a unei Hotărâri a Comisiei pentru Protecția Copilului Hunedoara.
2. asigurarea accesului regulat al beneficiarilor, la servicii stomatologice, preventive și curative având în vedere vârsta acestora.
3. angajarea unui asistent social, cu contract individual de muncă sau cu contract de prestări servicii, înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali, care să dețină aviz de exercitare a profesiei de asistent social.

Alba Iulia, 4 noiembrie 2016